

også uagtsomme overtrædelser kan medføre strafansvar for den juridiske person, jf. straffelovens § 19. Kræves der forsæt, kan strafansvar for den juridiske person kun komme på tale, hvis en eller flere inden for virksomheden beviseligt har overtrådt den pågældende straffelovsbestemmelse med forsæt. Kræves der alene uagtsomhed for individualansvar, gælder samme tilregnelsskrav i forhold til den juridiske person.

Ændringen medfører således, at det bliver muligt at straffe en juridisk person for f.eks. uagtsomt manddrab. Det vil dog afhænge af de konkrete omstændigheder, om forudsætningerne for at pålægge en juridisk person strafansvar er opfyldt. Er der tale om uagtsom manddrab i forbindelse med en arbejdsulykke, vil den juridiske persons strafansvar typisk være aktualiseret, idet overtrædelser er sket inden for virksomheden og typisk med en eventuel økonomisk fordel for den juridiske person. Mere tvivlsomt stiller situationen sig ved uagtsom manddrab i forbindelse med et færdselsuheld, hvor ejeren af køretøjet er en juridisk person og føreren er ansat hos den juridiske person. Der må ved sådanne grænsetilfælde søges vejledning i den praksis, der har udviklet sig på de enkelte områder, navnlig færdselsområdet, hvor selskabsansvar typisk placeres der, hvor en eventuel økonomisk fordel ved overtrædelser vindes, eller hvor overtrædelser står i forbindelse med selskabets arbejdstilrettelæggelse. Følger det af en klar praksis på særlovsområdet, at der ikke pålægges den juridiske person strafansvar for særlovsovertrædelser, vil samme praksis kunne overføres til straffelovsovertrædelser. Vil der i eksemplet med uagtsomt manddrab i forbindelse med et færdselsuheld således ikke blive rejst tiltale mod selskabet for den ansattes færdselslovovertrædelse, f.eks. overtrædelse af ubetinget vigepligt, kan samme handling ikke begrunde en tiltale mod selskabet for uagtsomt manddrab.

Det forhold, at en juridisk person pålægges strafansvar i anledning af straffelovsovertrædelser, er ikke til hinder for, at den enkeltperson, der har begået overtrædelser, samtidig pålægges et individuelt strafansvar. Dette spørgsmål afgøres i overensstemmelse med de almindelige principper for ansvarsplacering. Ved straffelovsovertrædelser vil disse principper normalt føre til, at den pågældende enkeltperson også drages strafferetligt til ansvar. Den udvidede adgang til at pålægge juridiske personer strafansvar i anledning af straffelovsovertrædelser indebærer således ikke en tilsvarende begrænsning i mulighederne for at pålægge enkeltpersoner strafansvar i anledning af de samme overtrædelser.

Det følger af straffelovens § 21, stk. 3, at for så vidt ikke andet er bestemt, straffes *forsøg* kun, når der for lovovertrædelser kan idømmes en straf, der overstiger fængsel i 4 måneder. Da en juridisk person alene kan idømmes straf af bøde, jf. straffelovens § 25, kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt en juridisk person vil kunne straffes for forsøg. Dette spørgsmål foreligger, uanset om der er tale om (forsøg på) overtrædelse af særlovsbestemmelser eller af straffelovsbestemmelser.

Straffelovens § 306, stk. 2, indeholder en udtrykkelig regulering af spørgsmålet. Denne regulering er imidlertid begrænset til straffelovsområdet og gælder ikke ved (forsøg på) overtrædelse af straffebestemmelser i særlovgivningen.

Justitsministeriet finder, at der er anledning til at præcisere, at juridiske personer kan straffes for forsøg i samme omfang som fysiske personer, uanset om der er tale om en særlovsovertrædelse eller en straffelovsovertrædelse. Det foreslås på den baggrund, at § 306, stk. 2, ophæves, og at der i stedet i § 27, stk. 2, indsættes en bestemmelse om, at straffelovens § 21, stk. 3, tilsvarende gælder med hensyn til forsøgsstraf for juridiske personer.

Forældelsesfristen for juridiske personers strafansvar er efter reglen i straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, 2. led, altid 2 år, da juridiske personer alene kan idømmes bødestraf.

De overtrædelser, som det i forbindelse med terrorisme kan være aktuelt at straffe juridiske personer for, er meget alvorlige forbrydelser. Forældelsesfristens længde for fysiske personers strafansvar afhænger af maksimumstraffen for den overtrådte regel. Jo alvorligere forbrydelsen er, jo længere er forældelsesfristen. Justitsministeriet finder ikke, at der bør være en kortere forældelsesfrist for juridiske personers strafansvar, specielt ikke ved de meget alvorlige forbrydelser, som er omfattet af lovforslaget. Hertil kommer, at OECD i forbindelse med en evaluering af dansk straffelovgivning vedrørende korruption i 2000 har kritiseret den korte forældelsesfrist for juridiske personers strafansvar for så vidt angår straffelovens korruptionsbestemmelser, blandt andet fordi der er tale om »skjulte« forbydelser, der typisk først opklares længe efter gerningstidspunktet, hvorfor forbrydelsen ofte vil være forældet i forhold til den juridiske person. Dette kan betyde, at Danmark er forhindret i at yde gensidig retshjælp til andre lande, da kravet om dobbelt strafbarhed ikke vil være opfyldt. Samme hensyn gør sig gældende med hensyn til terrorfinansieringsforbrydelser, der ligeledes må betegnes »skjulte« forbydelser.